

Вих. № 52/2
Вір. 16.11.22р.

Прем'єр-міністру України
Денису ШМИГАЛЮ

Шановний Денисе Анатолійовичу!

Нотаріальна палата України здійснила правовий аналіз Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 року № 1178 (далі – Особливості) в частині участі нотаріуса у публічних закупівлях товарів, робіт і послуг для замовників.

Підпунктом 9 пункту 13 Особливостей, зокрема, передбачено, що придбання замовниками товарів і послуг в певних випадках може здійснюватися без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу для закупівлі товару у разі, коли здійснюється «закупівля нотаріальних послуг».

Частиною першою статті 3 Закону України «Про нотаріат» визначено, що нотаріус – це **уповноважена державою фізична особа, яка здійснює нотаріальну діяльність у державній нотаріальній конторі, державному нотаріальному архіві або незалежну професійну нотаріальну діяльність, зокрема посвідчує права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняє інші нотаріальні дії, передбачені законом, з метою надання їм юридичної вірогідності.**

У той час як публічні закупівлі здійснюються на базі тендерних пропозицій про укладення договору про надання послуг та на підставі укладеного договору про закупівлю. Відповідно до пункту 6 частини першої статті 1 Закону України «Про публічні закупівлі» договір про закупівлю є **господарським договором**, що укладається між замовником і учасником за результатами проведення процедури закупівлі/спрощеної закупівлі та передбачає платне надання послуг, виконання робіт або придбання товару

У разі прийняття нотаріусом публічної пропозиції, тобто пропозиції викладеної в оголошенні про проведення конкурентних процедур закупівель або оголошенні про проведення спрощеної закупівлі, та укладення договорів на надання послуг повністю втрачається один із основних принципів діяльності нотаріуса – **незалежність та неупередженість при вчиненні нотаріальних дій.**

Договір про надання послуг за своєю правовою природою є правочином, за яким нотаріус **зобов'язаний** вчинити певні дії та надати послуги, що є предметом такого договору. Не надання таких послуг буде порушенням умов договору. Договором про надання послуг не може передбачатись відмова нотаріуса у вчиненні нотаріальної дії з підстав, визначених статтею 49 Закону України «Про нотаріат». Отже, наслідком укладення такого договору є позбавлення нотаріуса самостійності у прийнятті рішень, неупередженості та залежність від зобов'язань, передбачених таким договором.

Закладений Законом України «Про нотаріат» принцип неупередженості нотаріуса забезпечує захист інтересів громадян та юридичних осіб, зокрема при посвідченні двосторонніх правочинів нотаріус не може мати зобов'язань перед однією зі сторін такого правочину, в тому числі договірних.

Укладення договору про надання послуг в результаті оголошення про проведення конкурентних процедур закупівель або оголошення про проведення спрощеної закупівлі є **порушенням** Закону України «Про нотаріат».

Укладання з нотаріусом договору про надання послуг – це така ж юридична фікція і порушення законодавства, як і укладання аналогічного договору з суддею (про надання послуг з розгляду справи) або з прокурором (про надання послуг з підтримки державного обвинувачення в суді).

Отже, наведене дає підстави для наступних висновків.

Нотаріус та вчинювані нотаріусом нотаріальні дії за суб'єктивним та об'єктивним складом не підпадають під дію Закону України «Про публічні закупівлі» та нотаріус не є суб'єктом процедури публічних закупівель.

Нотаріус не надає послуги у сфері права, які є предметом закупівель відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі». Нотаріус вчиняє нотаріальні дії та стягує плату за вчинення нотаріальних дій, які за своєю правовою природою не є послугами.

Закон України «Про публічні закупівлі» не містить поняття «закупівлі нотаріальних дій» і не може їх містити, оскільки **нотаріальні дії не є послугами**.

Сплата фізичними та юридичними особами нотаріусу плати за вчинення нотаріальної дії здійснюється не на підставі Закону України «Про публічні закупівлі», а на підставі статті 31 Закону України «Про нотаріат».

Участь нотаріуса у публічних закупівлях суперечить нормам спеціальних законів, що регулюють діяльність нотаріату в Україні та сферу публічних закупівель, а саме – Закону України «Про нотаріат» та Закону України «Про публічні закупівлі».

На підставі проведеного правового аналізу, з метою забезпечення неупередженості та незалежності нотаріуса, захисту прав фізичних та юридичних осіб, виконання вимог Закону України «Про нотаріат» Нотаріальна палата України просить Кабінет Міністрів України ініціювати внесення змін до Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 року № 1178 з метою приведення їх у відповідність до Конституції України, Закону України «Про нотаріат», Закону України «Про публічні закупівлі», шляхом виключення з підпункту 9 пункту 13 слів «нотаріальних послуг».

Додатки:

1. Правовий аналіз Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 року № 1178 - на 4-х аркушах.

Президент НПУ

Володимир МАРЧЕНКО